

Beretning nr. Forslagsnummer

Folketinget -NaN

Beretning afgivet af Udvalget for Landdistrikter og Øer den 00. april 2012

Udkast

til

Beretning

om

Udvalget for Landdistrikter og Øers studietur til Bornholm den 1. og 2. marts 2012

Formål og deltagere

Udvalget for Landdistrikter og Øer foretog den 1. og 2. marts 2012 en studietur til Bornholm.

Formålet med studiebesøget var, at udvalget fik viden om udviklingen på Bornholm og de udfordringer, Bornholm står over for og initiativer, der er taget for at imødegå og løse disse udfordringer.

Udvalget fik under studiebesøget mulighed for at drøfte forholdene på Bornholm med relevante myndigheder, foreninger, organisationer og repræsentanter for erhvervslivet.

Følgende medlemmer af udvalget deltog i studieturen: Udvalgsformand Hans Christian Schmidt (V), Flemming Damgaard Larsen (V), Anni Matthiesen (V), Peter Juel Jensen (V), Jeppe Kofod (S), Simon Kollerup (S), Annette Lind (S), Lennart Damsbo-Andersen (S), Mette Hjerminde Decker (DF), Morten Marinus (DF) og Karina Adsbøl (DF).

Programmet for studieturen fremgår af ULØ alm. del – bilag 113.

Spørgsmål

Udvalget har som opfølgning på studieturen stillet 12 spørgsmål, som de respektive ministre har besvaret. Spørgsmål og svar er optrykt som bilag 2 til beretningen.

Politiske bemærkninger

Udvalget har efter studieturen drøftet studieturen på 2 udvalgs møder.

Herefter bemærker <>.

P. u. v.

Hans Christian Schmidt

formand

Oversigt over bilag vedrørende Udvalgets studieturen til Bornholm til Bornholm

Bilagsnr.	Titel
ULØ alm. del - bilag 111	Henvendelse af 22/2-12 fra Lotte Helms Kjær, Rønne, vedrørende tiltag for tilflytning i »udkantsområder« – inspiration fra Norge
ULØ alm. del - bilag 113	Program og deltagerliste for udvalget studiebesøg på Bornholm den 1. og 2. marts 2012
ULØ alm. del - bilag 117	Baggrundsmateriale til studietur til Bornholm
ULØ alm. del - bilag 124	Oplæg fra henholdsvis Bornholms Passageforening og Carsten og Kirsten Seeger, Østermarie
ULØ alm. del - bilag 145	Transportministeriets analyse af rammevilkår for transport til og fra Bornholm

Spørgsmål stillet i forbindelse med Udvalgets studieturen til Bornholm og svar

Spm.nr.	Titel
ULØ alm. del - spm. 130	Spm. om teknologisk udstyr til Bornholms Lufthavn, der kan fremme landing under tåge, til transportministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 131	Spm. om dispensation til udbredelse af fibernet til alle husstande på Bornholm, til erhvervs- og vækstministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 132	Spm. om finansieringsomkostninger ved en samling af alle ungdomsuddannelserne og andre uddannelserne på Campus Bornholm, til børne- og undervisningsministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 133	Spm. om krav til projekter under EU's Landdistriktsprogram, til fødevareministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 134	Spm. om initiativer til at stoppe faldet i befolkningstallet på Bornholm og sikre vækst og udvikling på Bornholm, til erhvervs- og vækstministeren og ministeren for by, bolig og landdistrikter, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 135	Spm. om oversendelse af evalueringen af projektet Mulighedernes Land, til ministeren for by, bolig og landdistrikter, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 136	Spm. om kommentarer til Hasle Refractories ekstraordinære store transportudgifter, til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 137	Spm. om bemærkninger til Bornholms virksomheder i transportmæssig henseende ikke er ligestillet med virksomheder i det øvrige Danmark, til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren, og dennes svar herpå
ULØ alm. del - spm. 138	Spm. om kommentarer til at Bornholms Passagerforenings oplæg til udvalget i forbindelse med udvalgets studietur til

Bornholm, til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren, og disses svar herpå

ULØ alm. del - spm. Spm. om kommentarer til Kirsten og Carstens Seegers oplæg
139

til udvalget om forsyningen på Bornholm, til erhvervs- og vækstministeren og miljøministeren, og disses svar herpå

ULØ alm. del - spm. Spm. om kommentar til henvendelsen af 22/2-12 fra Lotte
140

Helms Kjær, Borgerlisten, Bornholm, om bud på initiativer til at få højtuddannede unge til at flytte til udkantsområder, jf.

ULØ alm. del – bilag 111[, til ministeren for by, bolig og landdistrikter, og dennes svar herpå]

ULØ alm. del - spm. Spm. om regler for salg af mad og drikke i hytten ved ski-
141

bakken på Bornholm og andre lignede steder, til fødevarerministeren, og dennes svar herpå

Optrykt af svar på spørgsmål stillet i forbindelse med udvalgets studietur til Bornholm

Spørgsmål nr. 130, til transportministeren:

Hvad er ministerens kommentarer til et forslag om, at Bornholms Lufthavn udstyres med et teknologisk udstyr, der kan fremme landing under tåge? I både det tidlige forår og sene efterår er flyforbindelsen og dermed den trafikale tilgængelighed stærkt svækket på grund af tåge. Det har ikke mindst betydning for øens ca. 1200 pendlere og patientrejser.

Svar:

Det er vigtigt for mig at Bornholm har gode trafikforbindelser til og fra øen, herunder på luftfartsområdet i forhold til den lokale lufthavn, jf. også den analyse af rammevilkårene for transport til og fra Bornholm, som Transportministeriet fremlagde i februar 2012.

Trafikstyrelsen har oplyst, at der i 2011 har der været 19 aflysninger begrundet i tåge. Det svarer til 3,65 promille af samtlige 8.105 operationer (start og landing) – hvoraf 5.174 operationer er rutetrafik mellem Rønne og Københavns Lufthavn.

Generne fra tåge i 2011 i form af aflysninger har således heldigvis udgjort en meget lille andel af det samlede antal operationer.

Den planlagte udskiftning af det nuværende Instrument Landings System (ILS CAT I) med et tilsvarende nyt CAT I system vurderes at være tilstrækkelig til at dække behovet for en tilfredsstillende regularitet på Bornholms Lufthavn. En opgradering til et CAT II eller CAT III system ville medføre en væsentlig udgift for anskaffelsen af systemet, men derudover også medføre en væsentlig større udgift for vedligehold og drift. Det er derfor ikke en økonomisk rentabel investering på nuværende tidspunkt.

Spørgsmål nr. 131 til erhvervs- og vækstministeren:

Hvordan ser ministeren på muligheden for, at Bornholms Regionskommune, som selv har et fibernet udbredt over Bornholm, får dispensation til at udbrede det til alle husstande på øen med henvisning til, at de private teleselskaber ikke ser en markedsræssig interesse i at udbrede fibernet, hvilket har stor betydning for mulighederne for at tiltrække fjernarbejdspladser og for bosætning generelt på øen?

Svar:

En veludviklet digital infrastruktur er fundamentet for innovation, vækst og beskæftigelse i fremtidens samfund. I Danmark har vi derfor en målsætning om, at alle borgere og virksomheder skal have mulighed for adgang til mindst 100 Mbit/s i 2020. Denne målsætning hører til blandt de mest ambitiøse i Europa, og den gælder selvsagt også for Bornholm.

Den danske bredbåndspolitik bygger på et princip om, at udrulningen af infrastruktur til telekommunikation som udgangspunkt skal være markedsbaseret og teknologineutral. Et bredt udsnit af Folketingets partier bakker op om dette princip, som blev stadfæstet i den telepolitiske aftale fra 1999.

En politisk målsætning kan imidlertid ikke stå alene, selvom udgangspunktet er den markedsdrevne og teknologineutrale udvikling. Der skal også være handling, som kan understøtte målsætningen.

I forbindelse med de regionale vækstpartnerskaber forventer jeg i foråret at indgå en aftale med Bornholms Vækstforum om at undersøge området nærmere. Erhvervs- og Vækstministeriet vil forestå en un-

dersøgelse af, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske forhold. Det er forventningen, at dette arbejde kan afsluttes medio 2012.

En konkret vurdering af Bornholms Regionskommunes muligheder for at udbygge sit bredbåndsnet til alle husstande på Bornholm bør derfor afvente afslutningen af denne undersøgelse.

Afslutningsvis vil jeg nævne, at i forbindelse med den auktion over 800 MHz-frekvenserne, som skal afholdes senere i år, vil der blive stillet et dækningskrav, som har til formål at sikre en funktionel bredbåndsforbindelse for husstande, virksomheder og sommerhuse i de dele af landet, der har størst behov for forbedret adgang til bredbånd. I den forbindelse vil der blive stillet krav om dækning med mobilt bredbånd med 10 Mbit/s på hele Bornholm.

Spørgsmål nr. 132 til børne- og undervisningsministeren:

Hvad er ministerens kommentarer til problemerne med at finansiere en samling af alle ungdomsuddannelser og andre uddannelser som 10. klassecenter og videregående uddannelser i Campus Bornholm, idet bygningstaxameteret til uddannelserne ikke kan dække finansieringsomkostningen, der vil muliggøre en fysisk samling, selv om en sådan samling vil være den bedste garanti for bevarelse af ungdomsuddannelserne på Bornholm og dermed sikre uddannelsesstilbud til unge på Bornholm, som er en forudsætning for, at familier stadigvæk vil bo på Bornholm?

Svar:

Institutionen Campus Bornholm er opstået ved en fusion af tre uddannelsesinstitutioner: Bornholms Erhvervsskole med udbud af merkantile og tekniske ungdomsuddannelser og efteruddannelser, Bornholms Gymnasium og VUC Bornholm.

Institutionen har lokaler flere steder i Rønne og har et ønske om at samle sine aktiviteter for derved at øge synergien ved fusionen. Som jeg er orienteret, arbejder institutionen fortsat med at få afklaret, hvilket lokalebehov der i fremtiden vil kunne danne de nødvendige og tilstrækkelige rammer for udbud af disse uddannelser i lyset af den senest kendte demografiske udvikling på øen.

Ministeriet for Børn og Undervisning har støttet fusionen med 8,9 mio. kr. og har reserveret 2,9 mio. kr. til renovering af naturfagslokaler til stx. Herudover har jeg ikke mulighed for at yde et særligt tilskud til den ønskede fysiske samling af Campus Bornholms uddannelser.

Som opfølgning på regeringsgrundlaget vil der blive igangsat et udvalg, som skal udarbejde forslag til en taxameterreform, der fordeler ressourcerne til ungdomsuddannelserne mere retfærdigt. Taxametersystemet skal bl.a. tage højde for forskelle i uddannelsesstedernes geografiske og sociale udfordringer. Det vil bl.a. forbedre uddannelsesdækningen i yderområderne.

Det er derfor ikke i dag muligt at afgøre, hvordan sammenhængen mellem en opfyldelse af ønsket om samling af institutionen Campus Bornholms uddannelser på én og samme adresse og de løbende taxameterindtægter vil være. Det er mit håb, at der på baggrund af ovenstående vil kunne findes en løsning, der kan imødekomme ønsket om øget synergi ved den gennemførte fusion.

Med hensyn til også at samle 10. klasse og udbuddet af videregående uddannelser på Bornholm i samme område som ungdomsuddannelserne skal jeg bemærke, at 10. klasse er et kommunalt ansvar, mens de videregående uddannelser hører under uddannelsesministerens ressort.

Spørgsmål nr. 133 til fødevareministeren:

Vil ministeren redegøre nærmere for NaturErhvervstyrelsens krav til projekter under EU's Landdistriktprogram om, at der skal indhentes mindst to købstilbud, kan ministeren bekræfte, at der ikke er tale om et konkret EU-krav eller et lovbegrundet krav, men alene et myndighedskrav med brug af tilbudsloven uden beløbsgrænser, og hvad er til hindrer for i denne sammenhæng at anvende tilbudslovens beløbsgrænse på 500.000 kr., hvor over offentlige virksomheder er forpligtet til at annoncere?

Svar:

Kravet om, at der skal indhentes to tilbud i forbindelse med ansøgninger om tilskud til projekter under Landdistriktprogrammet, udspringer af Kommissionens Forordning (EU) Nr. 65/2011 af 27. januar 2011 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af Landdistrikterne.

Efter forordningens artikel 24 skal der foretages administrativ kontrol af alle støtteansøgninger og betalingsanmodninger, og kontrollen skal omfatte alle de elementer, det er muligt og relevant at kontrollere administrativt. Den administrative kontrol skal blandt andet især omfatte kontrol af, om de anslåede omkostninger er rimelige, hvilket evalueres ved hjælp af et passende evalueringssystem som f.eks. referencemkostninger, en sammenligning af forskellige tilbud eller en evalueringskomité.

NaturErhvervstyrelsen, som er det EU-akkrediterede udbetalingsorgan, har som gennemgående, overordnet evalueringssystem valgt at benytte sammenligning af forskellige tilbud. EU-bestemmelsen er derfor nationalt udmøntet i et krav om, at der som hovedregel skal indsendes to tilbud sammen med ansøgninger om tilskud.

Styrelsen har dog fastsat bagatelgrænser på 15.000 kr. for omkostninger til løsøre og 20.000 kr. for omkostninger til bygge- og anlægsopgaver og til serviceydelser. Omkostninger under bagatelgrænserne vurderer styrelsen på grundlag af referenceomkostninger såsom listepreiser mv.

EU-bestemmelserne indeholder ingen bagatelgrænser, heller ikke vejledende. Men det er NaturErhvervstyrelsens vurdering, at en beløbsgrænse på 500.000 kr. ikke vil kunne godkendes af EU.

Hvis der er tale om helt specielle ydelser eller effekter, hvor det reelt ikke er muligt at indhente to tilbud, accepterer NaturErhvervstyrelsen, at der kun indsendes et tilbud.

Spørgsmål nr. 134 til erhvervs- og vækstministeren og ministeren for by, bolig og landdistrikter:

Hvilke initiativer vil regeringen tage for at stoppe faldet i befolkningstallet på Bornholm og sikre vækst og udvikling på Bornholm?

Svar:

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer.

I forbindelse med kommunalreformen blev der gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, regioner og kommuner på bl.a. erhvervsområdet. De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Region Hovedstaden, hvor Bornholm hører under, fik som den eneste region to vækstfora, idet Bornholms Kommunalbestyrelse fik bemyndigelse til at etablere et selvstændigt vækstforum. Erhvervsudviklingen på Bornholm varetages derfor af Bornholms Vækstforum. En af vækstforas store styrker er, at parterne – kommunerne, regionen, arbejds-

markedets parter, erhvervslivet samt viden- og uddannelsesinstitutionerne – kender de særlige udfordringer og styrker, der er regionalt og lokalt.

Bornholms Vækstforum vedtog i 2011 en erhvervsudviklingsstrategi, der danner rammen for indsatsen for vækst og erhvervsudvikling på Bornholm i perioden 2011-2014. Erhvervsudviklingsstrategien henvender sig til hele det bornholmske samfund, men særligt til de virksomheder og organisationer, der ønsker at samarbejde om at skabe økonomisk og beskæftigelsesmæssig vækst gennem udviklingsprojekter.

Med afsæt i strategien indstiller Bornholms Vækstforum til regionskommunen om anvendelsen af de midler, regionskommunen har afsat til erhvervsformål og til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

EU's strukturfonde stiller årligt ca. ½ mia. kr. til rådighed for Danmark i perioden 2007-2013. Heraf indstilles ca. 15,9 mio. kr. årligt af Bornholms Vækstforum. Beløbet svarer til ca. fire gange det beløb, som strukturfondene yder pr. indbygger i resten af landet, og næsten otte gange beløbet der ydes pr. indbygger i Hovedstaden. Af den samlede EU-strukturfondsramme til Bornholm i perioden 2007-2013 på ca. 115 mio. kr. havde Bornholms Vækstforum pr. 31.12.2011 endnu ca. 35 mio. kr. til rådighed. EU-strukturfondsmidlerne skal medfinansieres krone-for-krone med nationale midler, herunder midler fra regioner, kommuner, staten samt private.

Endvidere stiller EU's landdistrikts- og fiskeriprogram årligt 4,7 mio. kr. til rådighed for den lokale aktionsgruppe (LAG) på Bornholm, LAG-Bornholm, i perioden 2007-2013. LAG-ordningen har blandt andet til formål at understøtte områder præget af nedgang i befolkning, erhverv og beskæftigelse. LAG-Bornholm tager stilling til, hvilke projekter der skal have tilskud i overensstemmelse med LAG-Bornholms udviklingsstrategi, hvormed støtten tilpasses de lokale forhold og behov på Bornholm.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at bygge bro mellem de nationale og de regionale vækststrategier, således at alle trækker i samme retning i bestræbelserne på at skabe ny vækst og nye job. Regeringen vil derfor indgå vækstpartnerskaber med de enkelte regionale vækstfora i foråret.

Med vækstpartnerskabet mellem regeringen og Bornholms Vækstforum styrkes samarbejdet om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling på Bornholm, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i Bornholms Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi.

Regeringen forventer at kunne indgå et vækstpartnerskab med Bornholms Vækstforum i maj 2012, og i den forbindelse drøfte udfordringerne og mulighederne på Bornholm herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling.
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og de lokale aktionsgrupper om erhvervsindsatsen på Bornholm.
- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom.

Regeringen vil endelig justere på udligningsordningen, så den mere præcist afspejler forskellene i kommunernes udgiftsbehov.

Spørgsmål nr. 135 til ministeren for by, bolig og landdistrikter:

Vil ministeren give tilsagn om, når evalueringen af projektet Mulighedernes Land foreligger (formentlig senere i år), at sende evalueringen til udvalget ledsaget af en redegørelse om, hvilke overvejelser og initiativer evalueringen giver regeringen anledning til ift. nye strategier til positiv udvikling i landdistrikter og landsbyer i yderområderne?

Svar:

Projektet Mulighedernes Land er et partnerskabsprojekt mellem Realdania, Thisted Kommune, Lolland Kommune og Bornholms Regionskommune. Projektperioden er fra 2007 til 2012.

Projektet afrundes efter det oplyste i november måned 2012 med afholdelse af en konference, publikation af en samlet vurdering af projektet, samt en mindre publikation med hovedkonklusionerne.

Derudover vil selve projektet blive evalueret ved årets udgang.

Når evalueringen af projektet publiceres i november måned 2012, vil denne kunne rekvireres ved henvendelse til projektsekretariatet. Se i den forbindelse projektets hjemmeside på:

<http://www.mulighedernesland.dk>

Jeg indgår naturligvis gerne i en drøftelse af evalueringen og de konklusioner, som projektet er mundet ud i det omfang udvalget måtte ønske det.

Spørgsmål nr. 136 til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren:

Hvad er ministrenes kommentarer til Hasle Refractories ekstraordinære store transportudgifter, og at virksomhedens beliggenhed på Bornholm i stedet for f.eks. på Lolland betyder en årlig ekstra omkostning for virksomheden på over 1,8 mio. kr.?

Svar:

Jeg henviser til svar på ULØ 137.

Spørgsmål nr. 137 til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren:

Er ministrene enige i, at Bornholm ikke kun står over for de udfordringer, som

landdistrikterne i almindelighed står overfor, men også har yderligere udfordringer

knyttet til Bornholms ø-status, og at der i transportmæssig henseende ikke er ligestilling mellem virksomheder på Bornholm og virksomheder i det øvrige Danmark, og hvilke bemærkninger giver det ministrene anledning til?

Svar:

Bornholm står over for udfordringer, der på mange måder ligner de udfordringer, som andre yderområder oplever. Men på en række punkter er udfordringerne unikke for Bornholm på grund af øens geografiske placering. Bornholm er Danmarks største ikke-brofaste ø, og al transport til og fra øen foregår derfor til vands eller i luften. Det skaber udfordringer for de lokale virksomheder i forhold til transport af varer til og fra øen samt i forhold til at tiltrække og fastholde arbejdskraften.

Det er også baggrunden for at staten bl.a. yder tilskud til færgebetjeningen af Bornholm og fortsat driver Rønne Lufthavn.

I den analyse af rammevilkårene for transport til og fra Bornholm, som jeg netop har fremlagt, sættes fokus på, hvordan man kan understøtte rammerne for en effektiv transportbetjening af Bornholm til gavn for bornholmske virksomheder, borgerne på Bornholm og de mange rejsende til og fra øen.

Spørgsmål nr. 138 til ministeren for by, bolig og landdistrikter og transportministeren:

Ministrenes kommentarer udbedes til Bornholms Passagerforenings oplæg til udvalget i forbindelse med udvalgets studietur til Bornholm. Oplæggene er omdelt på ULØ, alm. del – bilag 117 og 124.

Svar:

Transportministeriet vil i 2012 iværksætte et udredningsarbejde om rammerne for den fremtidige færgebetjening. Udredningsarbejdet vil blandt andet omfatte spørgsmålet om den fremtidige

tonnage, takststruktur, sejlplan samt organisationsmodel.

Spørgsmål nr. 139 til erhvervs- og vækstministeren og miljøministeren:

Ministrenes kommentarer udbedes til Kirsten og Carstens Seegers oplæg til udvalget om forsyningen på Bornholm samt artikel i Kristeligt Dagblad 10/12-11: "Hvor stopper forsyningspligten?". Oplæggene er omdelt på ULØ, alm. del – bilag 117 og 124.

Svar:

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i forhold til at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Jeg kan henvise til mit svar på spørgsmål 134 for så vidt angår regeringens generelle holdning i forhold til at sikre vækst og udvikling på Bornholm.

Oplægget og artiklen, der henvises til i det konkrete spørgsmål, adresserer tre meget specifikke problemstillinger, som hører under tre forskellige ministres ressort. Jeg har derfor indhentet bidrag til det samlede svar fra såvel miljøministeren som kulturministeren.

Et af de forhold, der adresseres, drejer sig om mobildækning. Adgangen til mobiltelefoni er en naturlig og integreret del af danskernes hverdag. I Danmark er der, efter hvad mobilsekskaberne oplyser, en mobildækning på over 99 pct. af befolkningen. Det er også i international sammenhæng en meget høj dækning. Men der er stadig mange problemer med dårlig eller ingen dækning. Det er naturligvis ikke tilfredsstillende, og regeringen er meget optaget af, at dækningen bliver væsentligt bedre.

Specielt indendørs mobildækning er en særlig udfordring, da signaler fra mobilantenner dæmpes bl.a. af bygningsdele, og det er derfor i praksis mere vanskeligt at skabe indendørs dækning end udendørs. Som situationen er, vil det ikke være hverken radioteknisk eller kommercielt inden for rækkevidde at skabe fuldstændig indendørs dækning.

For at forbedre mobildækningen har jeg indgået en aftale med KL, Danske Regioner og telebranchen om en fempunktsplan, som skal bidrage til en endnu bedre mobildækning for borgere og virksomheder. Et af punkterne i fempunktsplanen er, at mobilsekskaberne vil investere 6-6½ mia. kr. i udbygning af mobilnet de kommende 3 år. Et andet punkt er, at Erhvervsstyrelsen undersøger de tekniske, økonomiske og juridiske barrierer for øget mobildækning, som skal munde ud i en konkret handlingsplan medio 2012.

I forbindelse med auktionen over 800 MHz-frekvenserne, som skal afholdes senere i år, vil der blive stillet et dækningskrav, som har til formål at sikre en funktionel bredbåndsforbindelse for husstande, virksomheder og sommerhuse i de dele af landet, der har størst behov for forbedret adgang til bredbånd. Dækningskravet træder i kraft med udgangen af 2015 og omfatter hele Bornholm.

Udbygningen af de nye mobile bredbåndsnet forventes også at gavne mobildækningen. Det skyldes, at hvis der skal opstilles nye master til mobilt bredbånd, ligger det lige for, at selskaberne etablerer bedre taledækning i samme ombæring, hvis taledækningen ikke er god nok i forvejen.

Et andet forhold, som nævnes, drejer sig om at få indlagt vand fra det lokale vandværk. Jeg har fra miljøministeren modtaget følgende bidrag, som jeg kan henholde mig til:

»Naturstyrelsen oplyser, at det ikke er muligt at tage stilling til den konkrete sag på Bornholm.

Styrelsen oplyser videre, at det generelt er kommunalbestyrelsen, der skal udarbejde planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges, herunder hvilke anlæg forsyningen skal bygge på, og hvilke forsyningsområder de enkelte anlæg skal have.

Vandforsyningsplanen udarbejdes af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de almene vandforsyningsanlæg, og de nærmere indholdsmæssige krav til en vandforsyningsplan er reguleret i bekendtgørelse om vandforsyningsplanlægning. Det følger heraf, at vandforsyningsplanen skal indeholde en angivelse af, hvilke dele af kommunen der påregnes forsynet med vand fra indvindingsanlæg på de enkelte ejendomme eller fra andre ikke almene anlæg, og hvilke dele af kommunen der straks eller senere påregnes forsynet fra almene anlæg.

Vandforsyningsplanen fastlægger dermed, hvem der skal forsyne de enkelte matrikler. Et alment vandforsyningssselskab har pligt til på rimelige vilkår at overtage forsyningen af ejendomme inden for anlæggets naturlige område.

Det følger af loven, at i det tilfælde, hvor en ejendom ønsker forsyning fra et alment forsyningsselskab, skal kommunalbestyrelsen med afsæt i vandforsyningsplanen og i dialog med forsyningerne i kommunen løse spørgsmålet om, hvilken forsyning der skal forsyne en given ejendom med vand. Kommunalbestyrelsen kan yde støtte til etablering, udbygning, hoveddistandsættelse mm. til mindre vandforsyningsanlæg (dvs. anlæg, der leverer mindre end 200.000 m³ vand).«

Endelig omtales modtageforhold for DAB-radiokanaler. Kulturministeren har til dette spørgsmål fået indhentet følgende svarbidrag fra DR, hvortil jeg kan henholde mig:

»Den væsentligste årsag til den manglende DAB dækning på Bornholm er, at der fortsat sendes analogt tv i Polen. Hvis DAB-sendenettet blev udbygget med flere sendere og større effekter på nuværende tidspunkt, ville der være risiko for forstyrrelse af tv-modtagelse i Polen. Man bliver derfor nødt til at afvente lukningen af analogt tv i Polen, før DAB dækningen på Bornholm kan øges.

DR har derfor ikke fået tilladelse til at udbygge DAB på Bornholm til indendørs dækning. Der er således kun dækning ved udendørs modtagelse de fleste steder på øen, og nogle områder mangler helt, f.eks. omkring Nexø.

MUX1, hvor DRs kanaler findes, er delvist udbygget til indendørs dækning på den nordlige og vestlige del af øen, mens der stadig er begrænset dækning på den østlige og sydlige del. MUX2 er ikke udbygget til indendørs dækning.

DR har færdige planer for fuld udbygning til indendørs dækning for både MUX1 og MUX2. De vil blive sat i værk så snart, vi kan få en tilladelse, hvilket efter det senest oplyste først vil være i sommeren 2013.

Det skal dog samtidigt bemærkes, at selv om der er udbygget til indendørs dækning, vil der som alle andre steder i landet være tilfælde, hvor modtagelsen af lokale årsager ikke er helt så god som ønsket, og man skal endvidere være opmærksom på, at der er forskel på DAB-modtagere og (især) deres antenne, som har indflydelse på den oplevede dækning.«

Spørgsmål nr. 140 til ministeren for by, bolig og landdistrikter.

Svar:

Svaret mangler.

Spørgsmål nr. 141 til fødevareministeren:

Hvilke regler gælder for salg af mad og drikke i hytten ved skibakken på Bornholm og andre lignende steder?

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Fødevarestyrelsen, der har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

»En hytte, der sælger mad og drikke, er en fødevarevirksomhed, og vil derfor være omfattet af fødevarelovgivningen. Sådanne fødevarevirksomheder skal som udgangspunkt være registreret hos Fødevarestyrelsen.

Fødevarevirksomheder med meget begrænsede aktiviteter, der ikke har en vis kontinuitet eller en vis grad af organisering, kan dog undlade registrering. Det skyldes, at de vurderes at høre under den såkaldte bagatelgrænse. Disse virksomheder er heller ikke underlagt Fødevarestyrelsens kontrol. For fødevarevirksomheder under bagatelgrænsen gælder fødevarelovgivningen, og virksomheden skal sikre, at den ikke sælger fødevarer, der er farlige. En virksomhed under bagatelgrænsen er til gengæld ikke omfattet af bl.a. reglerne om, hvordan virksomheden skal indrettes. Fødevarestyrelsens vejledning om privatsfære og fødevarevirksomhed under bagatelgrænsen beskriver dette nærmere.

Virksomhederne kan med fordel kontakte Fødevarestyrelsen med henblik på en konkret vurdering af, om de skal registreres eller ej.

Det kan oplyses, at hytten ved skibakken på Bornholm ikke er registreret hos Fødevarestyrelsen, hvilket betyder, at den ikke er omfattet af Fødevarestyrelsens kontrol.«